

БЕКІТІЛДІ
«Инкар & S» МҚҰ» ЖШС бірден-бір
қатысушысының шешімімен №35
2025 жылғы «12» қыркүйектен

ЖЕКЕ ТҰЛҒАЛАРҒА ЖЫЛЖЫМАЛЫ ЖӘНЕ ЖЫЛЖЫМАЙТЫН МҮЛІК
КЕПІЛДІГІМЕН БЕРІЛЕТІН ТҰТЫНУШЫЛАРҒА АРНАЛҒАН
МИКРОҚАРЫЗДАРДЫҢ ЕРЕЖЕЛЕРІ
«ИНКАР & S» МИКРОҚАРЖЫ ҰЙЫМЫ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ
СЕРІКРЕСТІГІ

Қарағанды қаласы, 2025 жыл

Жеке тұлғаларға жылжымалы және жылжымайтын мүлікті кепілдікке қою арқылы берілетін тұтынушылық микроқарыздарды беру Ережелері («Ережелер») Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне (бұдан әрі – ҚР АҚ), 2012 жылғы 26 қарашадағы «Микроқаржы қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі – Заң), сондай-ақ Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілеріне, оның ішінде Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2019 жылғы 29 қарашадағы №232 «Микроқарыз беру туралы келісімшартты жасау тәртібін бекіту, соның ішінде келісімшарттың мазмұны мен рәсімделуіне, микроқарыздың толық құнын (микроқарыз бойынша қосымша төлем сомасын, микроқарыз нысанын) көрсететін бірінші бетіне қойылатын талаптарға, микроқарыз беру келісімінің міндетті шарттарына және микроқарызды өтеу кестесінің формасына» Қаулысына (бұдан әрі – Талаптар) сәйкес әзірленген және жеке тұлғаларға жылжымалы және жылжымайтын мүлікті кепілдікке қою арқылы тұтынушылық микроқарыздар берудің тәртібі мен шарттарын айқындайды.

Микроқарыз беру шарттылығы, төлемділігі және қайтарымдылығы негізінде жүзеге асырылады және Қазақстан Республикасының резиденті болып табылатын жеке тұлғаларға микроқарыз беру келісімшартында, Заңда және осы Ережелерде белгіленген көлемде және тәртіпте беріледі.

1. Жалпы ережелер

Осы Ережелерде келесі терминдер мен ұғымдар қолданылады:

1) «Инкар & S» Микроқаржы Ұйымы / МҚҰ – қаржылық ұйым болып табылатын заңды тұлға, оның ресми мәртебесі әділет органдарында мемлекеттік тіркеу арқылы анықталады, жеке және (немесе) заңды тұлғаларға микроқарыздар беру бойынша қызмет көрсетеді (кепілді немесе кепілсіз), сондай-ақ Заңға сәйкес уәкілетті орган берген лицензияға негізделген қосымша қызмет түрлерін жүзеге асырады;

2) Өтініш беруші – микроқарыз алу үшін микроқаржы ұйымына өтініш білдірген жеке тұлға;

3) Қарыз алушы – микроқарыз алған және алынған қаражатты толық көлемде белгіленген мерзімде қайтару міндетін мойнына алған жеке тұлға;

4) Қосалқы қарыз алушы – микроқарыз беру келісімінде міндеттемелерді орындауға бірлескен жауапкершілік алатын жеке тұлға;

5) Кепілгер – жеке немесе заңды тұлға, Қарыз алушымен бірге МҚҰ алдында микроқарыз келісіміндегі Қарыз алушының міндеттемелерін орындауға бірлескен жауапкершілік алады;

6) Кепіл беруші – МҚҰ-ға Қарыз алушының микроқарыз алдындағы міндеттемелерін қамтамасыз ету үшін жылжымалы немесе жылжымайтын мүлікті ұсынған заңды немесе жеке тұлға;

7) Тәуелсіз бағалаушы – бағалаушы палатасы берген «бағалаушы» біліктілік куәлігін негізге ала отырып кәсіби қызметпен айналысатын және бағалаушылар палаталарының бірінің мүшесі болып табылатын жеке тұлға;

8) Қарыз құралдары:

микроқарыз – МҚҰ тарапынан Қарыз алушыға Қазақстан Республикасының ұлттық валютасында, Заңда және Келісімшартта белгіленген мөлшерде және тәртіпте, төлемділік, мерзімділік және қайтарымдылық шарттарымен берілетін ақша қаражаты;

микроқарыз шарттары – микроқарыз берілген шарттар, оның ішінде микроқарыз сомасы, сыйақы мөлшері, Қарыз алушының міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ету, микроқарызды өтеу мерзімдері, сондай-ақ әрбір микроқарыз бойынша тәуекелді төмендетуге бағытталған арнайы шарттар;

9) Скоринг – әлеуетті Қарыз алушының несие қабілеттілігін және микроқарыз беру келісіміндегі міндеттемелерді орындау ықтималдығын сапалық және сандық

сипаттамаларға негізделген математикалық және (немесе) статистикалық модель арқылы бағалайтын жүйе;

10) Несие досьесі – МҚҰ әрбір қарыз алушы бойынша жинайтын құжаттар мен мәліметтер, Қарыз алушының келісімшартқа сәйкес ұсынған деректері;

11) Жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі (ЖТСМ) – қарыз алушы шығыстарын, соның ішінде сыйақыны есепке ала отырып микроқарыз бойынша сенімді, жылдық, тиімді, салыстырмалы түрде есептелетін сыйақы мөлшерлемесі;

12) Микроқарыз беру келісімі / Келісім – МҚҰ Қарыз алушыға қаражатты беретін және Қарыз алушы МҚҰ-ға негізгі борыш сомасын және оған берілген сыйақыны төлеуге, төлемділік, мерзімділік, қайтарымдылық және мақсатты пайдалану шарттарында міндеттеленетін келісім;

13) Несие комитеті – МҚҰ-ның кредиттік саясатын жүзеге асыратын тұрақты қызмет ететін коллегиялық жұмыс органы, несие комитеті туралы Ережеге сәйкес берілген өкілеттіліктерге ие;

14) Уәкілетті орган – қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалауды жүзеге асыратын мемлекеттік орган.

2. Потенциалды қарыз алушыларға қойылатын жалпы талаптар

2.1. Қарыз алушыларға қойылатын талаптар:

- 1) Қазақстан Республикасының резиденті болып табылатын жеке тұлғалар;
- 2) микроқарыз алу үшін өтініш берген сәтте жас шамасы 21 жастан кем емес және 58 жастан аспаған тұлғалар;
- 3) ағымдағы кірістерді ескере отырып, жеткілікті төлем қабілетін көрсететін оң қаржылық көрсеткіштері бар тұлғалар;
- 4) зейнетақы және әлеуметтік аударымдары бар тұлғалар;
- 5) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес әрекет ету қабілеті шектеусіз тұлғалар;
- 6) оң несие тарихына ие тұлғалар;
- 7) оң іскерлік беделі бар тұлғалар (сот процесстері жоқ, сенімсіз төлеушілер тізімінде және терроризм мен экстремизмді қаржыландырумен байланысты тұлғалар тізімінде жоқ).

3. Микроқарыз алу үшін өтініш берудің тәртібі және оны қарау тәртібі

3.1. Өтініш беруші МҚҰ-ға жүгінген кезде, Кредит менеджері қызмет көрсетілетін МҚҰ қызметі туралы ақпаратпен консультация жүргізеді, атап айтқанда:

- 1) микроқарыз беру тәртібі туралы;
- 2) микроқарыз алу, қызмет көрсету және өтеуге байланысты төлемдер туралы;
- 3) жылдық пайыздық сыйақы мөлшері туралы;
- 4) жылдық тиімді сыйақы мөлшері (ЖТСМ) туралы;
- 5) микроқарыз бойынша қосымша төлем сомасы туралы;
- 6) Қарыз алушы мен МҚҰ-ның құқықтары, міндеттері және жауапкершілігі туралы;
- 7) микроқарыз беру құпиясы туралы;
- 8) микроқарыз беру шарттары туралы.

3.2. Жеке тұлғаға микроқарыз беру туралы шешім қабылданбас бұрын, кредит менеджері Қарыз алушының несие есебінде немесе уәкілетті мемлекеттік органның ақпараттық жүйесінде (бұдан әрі – ИС) келесі ақпараттың бар-жоғын тексереді:

- 1) жеке тұлғаның микроқарыз алу туралы ерікті бас тартуы туралы;
- 2) жеке тұлғаның әскери қызметке шақырылуы туралы;
- 3) жеке тұлғаның тіркелген некесі (ерлі-зайыптылығы) туралы.

3.3. Егер жеке тұлғаның несие есебінде 3.2-баптың 1) және 2) тармақтарында көрсетілген ақпарат болса, МҚҰ микроқарыз беруден бас тартады, мына жағдайларды қоспағанда:

тұтынушылық микроқарыз сомасын тауарлар, жұмыстар және қызметтерді сатып алу мақсатында сатушының (жеткізушінің) банк шотына аудару, оның алынғанын қарыз алушы (сатып алушы) растайды;

МҚҰ-да алынған қарыз алушының микроқарызы бойынша қарыздарын өтеу мақсатында тұтынушылық микроқарыз сомасын аудару.

3.4. Өтініш беруші туралы барлық деректер мен ақпарат жиналғаннан кейін, Кредит менеджері алдын ала сәйкестендіру жүргізеді. Бұл кезеңде Өтініш беруші сұралған микроқарызды өтеу мүмкін болатын көздері, алу мақсаттары, кепілдікке ұсынылатын мүлік (бар болса) және басқа деректер туралы хабарлайды.

Кредит менеджері Өтініш берушіге алдын ала сәйкестендіру микроқарызды міндетті түрде мақұлдау дегенді білдірмейтінін хабарлайды және микроқарыз беру туралы шешімді МҚҰ Кредит комитеті Өтініш беруші ұсынған және басқа деректер көздерінен алынған құжаттарды тексеру және бағалау нәтижелеріне негізделіп қабылдайтынын түсіндіреді.

3.5. Өтініш берушінің алдын ала сәйкестендіру нәтижесі оң болса және ұсынылған шарттар бойынша несие алуға келіссе, Кредит менеджері төмендегі құжаттарды сұрайды:

микроқарыз алу үшін өтініш;

анкеталық деректер;

жұбайдың келісімі (микроқарыз алу үшін өтініш берілген сома Республика бюджеті туралы заңда белгіленген айлық есептік көрсеткіштің мың еселенген мөлшерінде болса);

қарыз алушы/Қосалқы қарыз алушы/Кепілгердің несие бюроларына ақпарат беру және ақпарат алу туралы келісімі;

қарыз алушы/Қосалқы қарыз алушы/Кепілгердің төлем қабілеттілігін растайтын құжаттар (МҚҰ-ға жүгіну күнінен бұрынғы соңғы 6 айдағы банк шот қозғалысы, еңбек орнынан алынған жалақы туралы анықтама және басқа кірістерді растайтын құжаттар);

кепілге қойылатын мүлік бойынша құжаттар;

жылжымайтын мүлік: жылжымайтын мүлікке құқықты растайтын құжаттардың түпнұсқалары, уәкілетті мемлекеттік органнан жылжымайтын мүлік объектісінде міндеттемелердің бар/жоқ екендігі туралы анықтама;

автотранспорт: құқықты растайтын құжат (техпаспорт) және көлікті мемлекеттік тіркеу туралы куәлік;

Кепілдік мүліктің барлық түрлері бойынша Қарыз алушы тәуелсіз бағалаушының бағалау есебін ұсынады;

егер жұбайлардың ортақ мүлкі кепілге қойылса: мүлік иесінің жұбайынан микроқарыз міндеттемесін орындау үшін мүлікті кепілге беру келісімі немесе мүлік сатып алынған кезде некеде болмағаны туралы иесінің өтініші;

кепілгердің жұбайынан кепілдік беруге келісім немесе кепілгердің некеде еместігі туралы өтініш.

3.6. Өтініш берушіден құжаттар алынғаннан кейін, Кредит менеджері олардың толықтығын және дұрыс рәсімделгенін тексереді.

4. Микроқарыз беру үшін құжаттарды қарау тәртібі

4.1. Өтініш беруші толық құжаттар пакетін ұсынған кезде, Кредит менеджері өтініш берушінің өтінішін кіріс корреспонденция журналына тіркейді.

4.2. Кредит менеджері Қарыз алушы/Қосалқы қарыз алушы/Кепілгер бойынша Несие бюросынан несие есептерін сұрап алады, оларды теріс несие тарихының бар-жоғы және Қарыз алушының микроқарыз алудан ерікті бас тартуы туралы ақпараттың бар-жоғы тұрғысынан зерттейді.

4.3. Кредит менеджері Қарыз алушы/Қосалқы қарыз алушы/Кепілгердің іскерлік беделін тексереді, соның ішінде сот процесстеріне қатысу фактілері, сенімсіз төлеушілер тізіміндегі болуы және терроризм мен экстремизмді қаржыландырумен байланысты тұлғалар тізімінде бар-жоғын қарастырады.

4.4. Егер Өтініш беруші туралы теріс ақпарат табылса, Кредит менеджері МҚҰ басшылығына хабарлайды, әрі кредиттік өтінішті әрі қарай қараудың тиімділігін шешуге жібереді.

4.5. Өтініш беруші туралы теріс ақпарат болмаған жағдайда, Кредит менеджері Өтініш беруші ұсынған және басқа қолжетімді деректер көздерінен алынған құжаттар негізінде Қарыз алушы/Қосалқы қарыз алушы/Кепілгердің несие қабілеттілігін және төлем қабілеттілігін талдайды және Қарыз алушының қарыз жүктемесі коэффициентін есептейді.

4.6. Кредит менеджері Қарыз алушы/Қосалқы қарыз алушы/Кепілгердің қаржылық жағдайы, несие тарихы және іскерлік беделі туралы сараптамалық қорытынды жасайды және МҚҰ заң қызметіне Қарыз алушы/Қосалқы қарыз алушы/Кепілгердің құқықтық құжаттары мен кепілге қойылған мүлікке қатысты құжаттарды береді.

4.7. Кредит менеджердің кредиттік өтінішті қарау мерзімі – 1 (бір) жұмыс күні.

4.8. Заң қызметі Өтініш берушінің құқықтық құжаттары мен кепіл берушілердің/кепілдік мүліктің құжаттарына заңдық сараптама жүргізеді. Құжаттарды сараптау нәтижесі бойынша заң қызметі мына қорытындыны шығарады:

1) өтініш берушінің құжаттары МҚҰ талаптарына толық сәйкес;

2) құжаттарға ескертулер мен МҚҰ талаптарына сәйкессіздіктер бар, олар Өтініш беруші тарапынан 3 (үш) жұмыс күні ішінде түзетілуі мүмкін, бұл туралы Қарыз алушыға жазбаша хабарлама жіберіледі;

3) өтініш берушінің құжаттары МҚҰ талаптарына сәйкес емес.

4.9. Заң қызметі құжаттарды қарау мерзімі – толық құжаттар пакеті берілген жағдайда 2 (екі) жұмыс күні.

4.10. Қарыз алушының микроқарыз алу өтінішін қараудың жалпы мерзімі өтініш тіркелген сәттен бастап 3 (үш) жұмыс күнінен аспайды.

4.11. Барлық құжаттар жиналып, ішкі қызметтердің қорытындылары дайын болғаннан кейін Кредит менеджері оларды Кредиттік комитет хатшысына береді, әрі өтініш Кредиттік комитетте қаралу үшін жіберіледі.

5. Кредиттік өтінішті мақұлдау тәртібі

5.1. Кредиттік өтінішті мақұлдау тәртібі 2022 жылғы 16 мамырдағы №9 шешіммен бекітілген Кредиттік комитет туралы Ережемен реттеледі.

5.2. Кредиттік өтініш мақұлданған жағдайда, Кредит менеджері Өтініш берушіге қабылданған шешім туралы хабарлайды.

5.3. Кредиттік комитет микроқарыз беруден кез келген келесі негіздер болған жағдайда бас тарта алады:

Өтініш беруші Ереженің 2.1-бабында көрсетілген талаптарға сәйкес емес;

Өтініш беруші туралы толық емес немесе шындыққа сәйкес келмейтін ақпарат берілген;

Өтініш берушінің іскерлік беделі туралы теріс ақпарат бар;

Өтініш берушінің микроқарызды өтеуге жеткілікті төлем қабілеттілігі жоқ;

Қарыз жүктемесі коэффициенті заңда белгіленген шектен асып кеткен;

Өтініш берушінің теріс несие тарихы бар;

Кепілдік мүлік жоқ немесе төмен өтімді кепіл ұсынылған.

6. Микроқарыз беру туралы Келісімшартты жасау тәртібі

6.1. Келісімшарт жазбаша түрде мемлекеттік және орыс тілдерінде жасалады және Қазақстан Республикасының заңнамасында сәйкес келісімшарттар үшін белгіленген шарттарды, тараптардың келісімі бойынша анықталған шарттарды, сондай-ақ мына міндетті шарттарды қамтиды:

- 1) Келісімшарттың жалпы шарттары;
- 2) Қарыз алушының құқықтары;
- 3) МҚҰ-ның құқықтары;
- 4) МҚҰ-ның міндеттері;
- 5) МҚҰ үшін шектеулер;
- 6) Міндеттемелерді бұзу үшін тараптардың жауапкершілігі;
- 7) Келісімшарт шарттарына өзгерістер енгізу тәртібі.

6.2. Келісімшарттың жалпы шарттарына мыналар кіреді:

- 1) Келісімшарт жасалған күн;
- 2) Қарыз алушының тегі, аты және әкесінің аты (бар болса);
- 3) Микроқарыз сомасы, микроқарызды пайдалану мақсаты туралы ақпарат (бар болса);

- 4) Микроқарызды өтеу мерзімі;

5) Шарт жасалған күнге Заңның 5-бабының 1-тармағына сәйкес есептелген жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің шамасы, сондай-ақ жылдық сыйақы мөлшерлемесінің пайыздық мөлшері;

6) Микроқарызды өтеу тәсілі: бір реттік немесе бөліп төлеу, қолма-қол ақша арқылы касса немесе электрондық терминалдар арқылы; қолма-қолсыз төлеу тәсілі болса – ұйымның банк шот реквизиттері көрсетіледі;

- 7) Микроқарызды өтеу әдісі (аннуитеттік, дифференциалдық немесе басқа әдіс);

- 8) Микроқарыз бойынша қарызды өтеу тәртібі;

9) негізгі қарызды және сыйақыны уақытылы өтемегені үшін есептелетін айыпактың (айыппұлдың, өсімпұлдың) мөлшері мен есептеу тәртібі;

10) Қарыз алушының келісімшарт бойынша міндеттемелерін орындауын қамтамасыз ету (бар болса);

11) МҚҰ-ның қарыз алушының шарт бойынша міндеттемелерін орындамағаны не тиісінше орындамағаны жағдайында қабылдайтын шаралары, сондай-ақ мерзімі өткен берешегі бар қарыз алушымен және (немесе) оның өкілімен және (немесе) шарт шеңберінде МҚҰ алдындағы міндеттемелермен байланысты үшінші тұлғамен өзара іс-қимыл жасау шарттары, оның ішінде:

интернет желісіндегі қоңырауларға арналған қосымшаларды пайдалана отырып, ұйымның бастамасы бойынша телефон арқылы сөйлесу түрінде өзара іс-қимыл жасау, жұмыс күндері сағат 9:00-ден 21:00-ге дейінгі уақытта бір реттен артық емес;

әрбір өзара іс-қимыл кезінде:

ұйымның атауы;

ұйымның орналасқан жері;

өзара іс-қимылды жүзеге асыратын адамның тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда), лауазымы;

шартта көзделген берешек құрылымының, негізгі қарыздың мерзімі өткен және ағымдағы сомаларының, сыйақының, комиссиялардың, айыпактың (айыппұлдың, өсімпұлдың) қалдықтарын;

шартта, Заңда көзделген қарыз алушының жауапкершілігі мен өзге де міндеттемелері, сондай-ақ шартта көзделген міндеттемелерді орындамаған немесе тиісінше орындамаған жағдайда туындайтын салдарлар туралы хабарлануы тиіс.

Аталған шаралар шеңберінде өзара іс-қимыл жасау кезінде мынадай шектеулер сақталады:

осы тармақтың екінші және үшінші абзацтарында көзделмеген тәсілдермен және уақыт аралығында өзара іс-қимыл жасауға жол берілмейді;

шарт шеңберінде ұйым алдындағы міндеттемелермен байланысты емес үшінші тұлғамен өзара іс-қимыл жасауға жол берілмейді, қарыз алушының орналасқан жерін және (немесе) байланыс деректерін анықтау және (немесе) мерзімі өткен берешекті реттеу және (немесе) өтеу мақсатында осы тармақтың екінші және үшінші абзацтарында көзделген тәсілдермен және уақыт аралығында өзара іс-қимыл жасалатын жағдайларды қоспағанда, сондай-ақ МҚҰ-ның атауын, оның орналасқан жерін, өзара іс-қимылды жүзеге асыратын адамның тегі, аты, әкесінің аты (бар болған жағдайда), лауазымын хабарлау кезінде;

мерзімі өткен берешегі бар қарыз алушыға және (немесе) оның өкіліне, және (немесе) үшінші тұлғаға жалған тегі мен (немесе) аты, және (немесе) әкесінің аты (бар болған жағдайда), сондай-ақ шындыққа сәйкес келмейтін жұмыс орны және (немесе) МҚҰ қызметкерінің лауазымы туралы мәліметтерді хабарлауға жол берілмейді;

шарт шеңберінде МҚҰ алдындағы міндеттемелермен байланысты мерзімі өткен берешегі бар қарыз алушыны және (немесе) оның өкілін, және (немесе) үшінші тұлғаны берешек мөлшері, сипаты және туындау негіздері туралы жаңылыстыруға жол берілмейді;

өзара іс-қимыл жасалып отырған адамның ар-намысына, қадір-қасиетіне және іскерлік беделіне нұқсан келтіретін мәліметтерді таратуға, сондай-ақ осы адамның мүдделеріне мүліктік зиян келтіруі мүмкін мәліметтерді жария етуге жол берілмейді.

12) Келісімшарттың әрекет ету мерзімі;

13) МҚҰ-ның пошта және электрондық мекенжайы, сондай-ақ ресми интернет-ресурсы туралы ақпарат;

14) Қарыз алушының тіркелген мекенжайы немесе тұратын жері;

15) Ұйымның құқықтарын үшінші тұлғаға беру кезінде Қазақстан Республикасының заңнамасы бойынша қарыз алушымен қарым-қатынасты реттейтін талаптар үшінші тұлғаға да қолданылатынын көрсететін шарт.

6.3. Жеке тұлғамен Келісімшарт жасамас бұрын МҚҰ Заңның 7-бабы 2-тармақ 4) және 5) тармақтарында көрсетілген іс-шараларды жүзеге асырады және жүзеге асырылған іс-шаралар тізімін қарыз алушының несие досьесіне тіркейді.

6.4. Титулдық бет Келісімшарттың бастапқы беті ретінде жасалып, 4-Талап 4-бабындағы 1), 2), 3), 4), 5), 6), 7) және 9) тармақтарда көрсетілген шарттарды қамтиды. Келісімшарт мәтіні А4 форматында, Times New Roman қарпімен, 12-ден кем емес өлшемде, стандартты әріпаралық және бір жолдық аралықпен, абзацтық кірістіру қолданылып басылады.

4-Талап 4-бабындағы 8), 10), 11) және 12) тармақтар мен 5-Талап 5-бабы 6) тармағындағы шарттар титулдық беттің кейінгі бөлігінде осы тәртіппен жазылады.

6.5. Микроқарыз беру туралы Келісімшартқа тараптар қол қойған микроқарызды өтеу кестесі қосылады.

Егер қарыз алушы (қосалқы қарыз алушы) жеке тұлға болса, микроқарызды өтеу кестесі микроқарыз берілген күнгі кесте бойынша ұйымдастырылған әдістер тізімін және қарыз алушының таңдалған әдіске белгісін қамтиды.

Микроқарызды бір реттік төлем арқылы өтеу жағдайында микроқарызды өтеу кестесін толтыру талаптары қолданылмайды.

6.6. Микроқарызды беру кредиттік желіні ұсыну (ашу) туралы келісімді, сондай-ақ оның құрамдас бөлігі болып табылатын және соның негізінде кезекті микроқарыз берілетін шартты (шарттарды) жасасу арқылы жүзеге асырылған жағдайда:

кредиттік желіні беру (ашу) келісімшартында микроқарыздың жалпы сомасы және жалпы мерзімі көрсетіледі;

Талаптың 4-тармағының 1), 2), 3), 4), 5), 7) және 12) тармақшаларында көзделген шарттар шартта көрсетілген дәйектілікпен баяндалады. Бұл ретте Талаптың 4-тармағының 3) тармақшасында көзделген шарт шарттың бірінші бетінде көрсетіледі; Талаптың 4-тармағының 6), 8), 9), 10), 11) және 13) тармақшаларында, 3-тармақтың 6) және 7) тармақшаларында, сондай-ақ Талаптың 5, 6, 7 және 8-тармақтарында көзделген шарттар,

егер олар кредиттік желіні ұсыну (ашу) туралы келісімде көрсетілсе, шартта қосымша көрсетілуін талап етпейді.

6.7. Келісімшарт шарттарына өзгерістер мен толықтырулар тараптардың келісімі бойынша жазбаша қосымша келісімдер арқылы енгізіледі.

7. Берілетін микроқарыздар бойынша максималды сома, мерзімдер және сыйақы мөлшерлемелері

7.1. МҚҰ жеке тұлғаларға кепілмен немесе кепілсіз микроқарыз береді, оның мөлшері тиісті қаржы жылына республикалық бюджет туралы заңмен белгіленген айлық есептік көрсеткіштің жиырма мың есе шамасынан аспайды.

7.2. Несие лимиттері мен микроқарыз мерзімдері әрбір өнімге жеке белгіленеді, МҚҰ бірегей құрылтайшысының шешімімен бекітілген тарифтерге сәйкес.

7.3. Микроқарыздың максималды мерзімі – 36 ай.

7.4. Келісімшарт бойынша сыйақы мөлшерлемесі әрбір қарыз алушы үшін жеке белгіленеді. Берілетін микроқарыздар бойынша максималды сыйақы мөлшерлемесі жылдық 38 пайыздан аспайды.

Жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің шегі – 46 пайыздан аспайды.

8. Берілген микроқарыздарға сыйақыны төлеу тәртібі

8.1. Берілген микроқарызды пайдалану үшін қарыз алушы Келісімшартта белгіленген мөлшерде және мерзімде сыйақы төлейді.

8.2. Қарыз алушының микроқарызды пайдалану үшін есептелген сыйақыны төлеуі тараптар қол қойған микроқарызды өтеу кестесіне сәйкес жүзеге асырылады, ол Келісімшарттың ажырамас бөлігі болып табылады.

8.3. Кәсіпкерлік қызметті жүзеге асырумен байланысты емес, жеке тұлғамен жасалған микроқарыз беру туралы шарт бойынша микроқарыз сомасын қайтару және (немесе) сыйақы төлеу міндеттемесін бұзғаны үшін есептелетін айыппұлдың (айыппұл, өсімпұл) мөлшері тоқсан күндік мерзімі өткен кезең ішінде – мерзімі өткен төлем сомасының әрбір күніне 0,5 пайыздан, тоқсан күн өткеннен кейін – мерзімі өткен төлем сомасының әрбір күніне 0,03 пайыздан аспауға тиіс, алайда микроқарыз беру туралы шарттың әрбір қолданылу жылы үшін берілген микроқарыз сомасының он пайызынан аспауға тиіс.

9. Қабылданатын кепілдікке және кепілгерге қойылатын талаптар

9.1. Қарыз алушының Келісімшарт бойынша міндеттемелерін орындауы Қазақстан Республикасының заңнамасында немесе Келісімшартта қарастырылған тәсілдермен қамтамасыз етіледі.

9.2. Қарыз алушының Келісімшарт бойынша міндеттемелерін орындауын қамтамасыз ету үшін қозғалмалы және қозғалмайтын мүлік, заңды және жеке тұлғалардың кепілдіктері қабылданады.

9.3. Кепілдік (залог) туралы Келісімшарт МҚҰ мен әрбір Кепіл беруші арасында жеке-жеке мемлекеттік және орыс тілдерінде жазбаша түрде жасалады және Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген шарттар мен тараптардың келісімі бойынша анықталған шарттарды қамтиды. Кепіл беруші ретінде қарыз алушы немесе қарыз алушының міндеттемелерін қамтамасыз ету үшін мүлікті тапсыруға ниет білдірген үшінші тұлға бола алады. Қазақстан Республикасының заңнамасында көрсетілген жағдайларда, Кепілдік Келісімшарт сәйкес мемлекеттік органда тіркелуі тиіс.

9.4. Кепілгер ретінде жақсы төлем қабілеті бар, оң несие тарихы және мінсіз іскерлік беделі бар кез келген жеке немесе заңды тұлға қатыса алады.

10. Берілетін микроқарыздарға жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесін есептеу ережелері

10.1. МҚҰ жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесін есептейді:

1) келісімшарт пен оған қосымша келісімдерге қол қойылған күні;

2) қарыз алушының ауызша немесе жазбаша өтініші бойынша;

3) келісімшартқа енгізілген өзгерістер мен толықтырулар жағдайында, олар қарыз алушының ақша міндеттемелерінің сомасын және/немесе төлеу мерзімін өзгертеді.

Келісімшарт шарттарының өзгеруі қарыз алушының ақша міндеттемесінің сомасын және/немесе төлеу мерзімін өзгертетін жағдайда, жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің нақтыланған мәні микроқарыздың қалған қалдығы мен төлеу мерзіміне сәйкес есептеледі. Келісімшарттың әрекет ете бастаған күнінен бастап қарыз алушы жасаған төлемдер есепке алынбайды.

Құқықтарды (талаптарды) Келісімшарт бойынша үшінші тұлғаға беру жағдайында, ережелердің 14.1-бөлімінің 2) және 3) тармақтарында көрсетілген жағдайларда жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесін есептеу үшінші тұлғаға жүктеледі.

10.2. Берілетін микроқарыздарға жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі келесі формула бойынша есептеледі:

$$\sum_{j=1}^n \frac{S_j}{(1 + APR)^{t_j/365}} = \sum_{i=1}^m \frac{P_i}{(1 + APR)^{t_i/365}}$$

мұнда:

n – қарыз алушыға соңғы төлемнің реттік нөмірі;

j – қарыз алушыға j -ші төлемнің реттік нөмірі;

S_j – қарыз алушыға j -ші төлем сомасы;

APR – жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі;

t_j – микроқарыз берілген күннен j -ші төлем жасалғанға дейінгі уақыт (күндер бойынша);

m – қарыз алушының соңғы төлемінің реттік нөмірі;

i – қарыз алушының i -ші төлемінің реттік нөмірі;

P_i – қарыз алушының i -ші төлем сомасы;

t_i – микроқарыз берілген күннен i -ші төлем жасалғанға дейінгі уақыт (күндер бойынша).

Жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесін есептеуге қарыз алушының барлық төлемдері кіреді, бірақ Келісімшарт шарттарын орындамау салдарынан пайда болған айыппұлдар (штраф, пеня) есепке алынбайды.

10.3. Микроқарыз бойынша жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің шекті мөлшері – 46% (қырық алты пайыз).

11. Микроқарызды өтеу әдістері

11.1. Микроқарыз аннуитеттік немесе дифференцияланған әдіспен, сондай-ақ қарыз алушымен келісілген басқа әдіспен төленеді, ол микроқарызды өтеу кестесін жасаған кезде қолданылады. Микроқарызды беру күнінде жасалған кестеде МҚҰ ұсынған микроқарызды өтеу әдістерінің тізімі де көрсетіледі, қарыз алушы (қосарлы қарыз алушы) таңдаған әдісті белгілейді.

11.2. МҚҰ Келісімшарт жасалар алдында қарыз алушыға микроқарызды өтеу әдісін таңдау үшін әртүрлі әдістер бойынша есептелген микроқарызды өтеу жобаларын танысуға

ұсынады. Міндетті түрде қарыз алушыға МҚҰ жеке тұлғаларға берілетін микроқарыздар бойынша тұрақты төлемдерді есептеу әдістемелеріне және уполномоченный орган нормативтік-құқықтық актісімен белгіленген микроқарыз бойынша сыйақыны есептеу уақыттық базаларына сәйкес есептелген микроқарызды өтеу кестелері ұсынылуы тиіс, келесі өтеу әдістерімен:

дифференцияланған төлемдер әдісі – микроқарыз бойынша қарызды азайып отыратын төлемдер арқылы өтеу, онда негізгі қарыз бойынша бірдей төлемдер және негізгі қарыз қалдығына есептелген сыйақы бар;

аннуитеттік төлемдер әдісі – микроқарыз бойынша қарызды барлық мерзім бойы бірдей төлемдер арқылы өтеу, онда негізгі қарыз бойынша төлемдер артса, сыйақы бойынша төлемдер азаяды. Алғашқы және соңғы төлемдердің мөлшері басқалардан ерекшеленуі мүмкін.

барлық микроқарыз бойынша сыйақыны бөліп төлеу әдісі – негізгі қарыз мерзім соңында өтеу, сыйақы барлық микроқарыз бойынша тең төлемдермен төленеді.

бір реттік төлем әдісі – негізгі қарыз және есептелген сыйақы микроқарызды қайтару мерзімінің соңында бір реттік төлеммен өтеу.

Қарыз алушымен келісім бойынша басқа микроқарызды өтеу әдісі де қолданылуы мүмкін.

12. Микроқаржы ұйымы мен Қарыз алушының құқықтары мен міндеттері

12.1. Қарыз алушының құқықтары келесі мүмкіндіктерді көздейтін шарттарды қамтиды:

- 1) Микроқарыз беру ережелерімен және тарифтерімен танысу;
- 2) Қолға алынған микроқарызды Келісімшартта белгіленген тәртіп пен шарттар бойынша пайдалану;
- 3) Негізгі қарызды және/немесе сыйақыны жұмыс күніне төлеу (егер төлем күні демалыс немесе мереке күніне түссе) кешіктіру айыппұлсыз (штраф, пени) төлеу;
- 4) Микроқарыздың толық немесе ішінара мерзімінен бұрын қайтаруы кешіктіру айыппұлсыз;
- 5) Қарыз алушы – жеке тұлғаның шарт бойынша міндеттемені орындау мерзімі өткен күннен бастап отыз күнтізбелік күн ішінде МҚҰ-ға бару және (немесе) шартта көзделген тәсілмен не жазбаша түрде шарт бойынша міндеттемені орындау мерзімінің бұзылу себептері, табыстары және шартқа өзгерістер енгізу туралы өтініш жасауына негіз болған өзге де расталған мән-жайлар (фактілер) туралы мәліметтерді қамтитын өтініш ұсыну мүмкіндігі, оның ішінде:
 - сыйақы мөлшерлемесін немесе шарт бойынша сыйақы мөлшерін төмендету;
 - негізгі қарыз және (немесе) сыйақы бойынша төлемді кейінге қалдыру;
 - берешекті өтеу тәсілін немесе кезектілігін өзгерту, оның ішінде негізгі қарызды басым тәртіппен өтеу;
 - микроқарыздың мерзімін өзгерту;
 - мерзімі өткен негізгі қарызды және (немесе) сыйақыны кешіру, микроқарызға қатысты айыпақты (айыппұлды, өсімпұлды) жою;
 - кепіл берушінің кепіл нысанасы болып табылатын жылжымайтын мүлікті тараптар келісімімен белгіленген мерзімдерде өз бетінше сату;
 - шарт бойынша міндеттемені орындаудың орнына ұйымға кепілге қойылған мүлікті беру арқылы өтем беру;
 - ипотека нысанасы болып табылатын жылжымайтын мүлікті сатып алушыға шарт бойынша міндеттемені беру арқылы сату.
- 6) ұйымның шешімінен 15 күн ішінде немесе келісімге жетпеген жағдайда, уәкілетті органға жүгіну және ұйымға хабарлау;
- 7) Микроқаржы омбудсменіне жүгіну және МҚҰ-ға хабарлау;

8) Қызметтерге қатысты даулы жағдайларда МҚҰ-ға жазбаша хабарлама жасау.

12.2. МҚҰ-ның құқықтары келесі мүмкіндіктерді көздейтін шарттарды қамтиды:

қарыз алушының жағдайын жақсарту мақсатында шарттың талаптарын біржақты тәртіппен өзгерту;

қарыз алушының микроқарыздың кезекті бөлігін немесе сыйақысын 40 күннен артық кешіктірген жағдайда микроқарызды мерзімінен бұрын қайтаруды талап ету;

қарызды, соның ішінде негізгі қарыз, сыйақы және айыппұлды нотариустың атқарушы жазбасы негізінде өндіру, егер қарыз алушы келісімге келмесе.

12.3. МҚҰ-ның міндеттері келесі талаптарды көздейтін шарттарды қамтиды:

1) қарыз алушыны (немесе оның уәкілетті өкілін) шарт жасасу кезінде, ұйымның шарт бойынша құқықтарын (талаптарын) үшінші тұлғаға беру жағдайларын (бұдан әрі – талап ету құқығын беру шарты) көздейтін шарттар бойынша хабардар ету:

талап ету құқығын беру шарты жасалғанға дейін құқықтардың (талаптардың) үшінші тұлғаға берілу мүмкіндігі, сондай-ақ осындай беру кезінде қарыз алушының дербес деректерін өңдеу туралы шартта көзделген не Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін тәсілмен хабарлау;

талап ету құқығының үшінші тұлғаға берілгені туралы шартта көзделген не Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін тәсілмен, талап ету құқығын беру шарты жасалған күннен бастап отыз күнтізбелік күн ішінде хабарлау, онда микроқарызды

өтеу бойынша одан әрі төлемдердің арналуы (құқық (талап) өткен тұлғаның атауы мен орналасқан жері), берілген құқықтардың (талаптардың) толық көлемі, сондай-ақ мерзімі өткен және ағымдағы негізгі қарыз сомаларының, сыйақының, айыппұлдардың (айыппұл, өсімпұл) және төлеуге жататын өзге сомалардың қалдығы көрсетіледі

2) шартта көзделген тәсілмен және мерзімде, бірақ мерзімі өткен күннен бастап он күнтізбелік күннен кешіктірмей қарыз алушыны хабардар ету:

шарт бойынша міндеттемені орындау мерзімінің өткендігі және төлемдерді енгізу қажеттілігі туралы, хабарламада көрсетілген күнге мерзімі өткен берешек мөлшерін көрсете отырып;

шарт бойынша жеке тұлға – қарыз алушының МҚҰ-ға жүгіну құқығы туралы;

шарт бойынша қарыз алушының өз міндеттемелерін орындамауының салдарлары туралы.

Шартта хабарлама қарыз алушыға мына тәсілдердің бірімен жіберілген жағдайда жеткізілген болып есептелетіні көзделеді:

шартта көрсетілген электрондық пошта мекенжайына;

шартта көрсетілген тұрғылықты жері бойынша, хабарламаны алғаны туралы ескертпесі бар тапсырысты хатпен, оның ішінде осы мекенжайда тұратын отбасының кәмелетке толған мүшелерінің бірі алған жағдайда;

жеткізілгенін тіркеуді қамтамасыз ететін өзге байланыс құралдарын пайдалану арқылы.

3) жеке тұлға – қарыз алушының шарт талаптарына өзгерістер енгізу туралы өтінішін алған күннен кейін он бес күнтізбелік күн ішінде қарау және шартта көзделген тәсілмен не жазбаша түрде қарыз алушыға:

шарт талаптарына ұсынылған өзгерістермен келісетіні туралы;

берешекті реттеу жөніндегі өз ұсыныстары туралы хабарлау;

4) ұйым шартта көзделген тәртіппен жақсартылған шарттарды қолданған жағдайда, шарт талаптарының өзгергені туралы қарыз алушыны хабардар ету;

5) шартқа тараптар қол қойған микроқарызды өтеу кестесін қоса тіркеу.

Микроқарыз шарттарының өзгеруі қарыз алушының ақшалай міндеттемелері сомасының (мөлшерінің) және (немесе) оларды төлеу мерзімінің өзгеруіне әкеп соққан жағдайда, жаңа жағдайларды ескере отырып, қарыз алушыға микроқарызды өтеудің жаңа кестесі жасалып, беріледі.

Осы тармақтың талаптары несиелік желіні беру (ашу) туралы келісімге, сондай-ақ микроқарыз шарт мерзімінің соңында микроқарызды біржолғы төлеммен өтеуді көздейтін шартқа қолданылмайды.

12.4. МҚҰ-ға қойылатын шектеулер келесі әрекеттерге тыйым салуды көздейтін шарттарды қамтиды:

1) сыйақы мөлшерлемесін (төмендету жағдайларын қоспағанда) және (немесе) микроқарызды өтеу тәсілін мен әдісін біржақты тәртіппен өзгертуге;

2) кәсіпкерлік қызметті жүзеге асырумен байланысты емес, банктік қарызы және (немесе) микроқарызы бойынша тоқсан күнтізбелік күннен астам мерзімі өткен берешегі бар жеке тұлғаға микроқарыз беруге. Бұл талап сыйақы мөлшерлемесін және (немесе) кезеңдік төлемдердің мөлшерін азайту және (немесе) айыпакты (айыппұлды, өсімпұлды) азайту не толық жоюды көздейтін жақсартылған шарттармен банктік қарызды және (немесе) кәсіпкерлік қызметті жүзеге асырумен байланысты емес жеке тұлғаның микроқарызын өтеу мақсатында берілетін микроқарызға қолданылмайды;

3) негізгі қарыз сомалары мен (немесе) микроқарыз бойынша сыйақы төлемдерін өтеу жөніндегі міндеттемелерді орындау мерзімі жүз сексен қатарынан күнтізбелік күн өткеннен кейін жеке тұлға – кәсіпкерлік қызметті жүзеге асырумен байланысты емес, жылжымайтын мүлік ипотекасымен қамтамасыз етілген қарыз алушының микроқарызы бойынша сыйақы мен айыпакты (айыппұлды, өсімпұлды) талап етуге;

4) қарыз алушыдан шарт бойынша берешекті өндіру үшін жеке сот орындаушыларымен өзара іс-қимылды көздейтін шарттар жасасуға, сондай-ақ микроқаржы ұйымның аффилиирленген тұлғасы болып табылатын жеке сот орындаушысымен атқарушылық құжатты орындау шарттары туралы келісім (шарт) жасасуға;

5) қарыз алушыдан микроқарыз бойынша сыйақы мен айыппұлдардан (айыппұл, өсімпұл) басқа кез келген төлемдерді белгілеуге және алуға;

6) микроқарыз сомасын МҚҰ-ға мерзімінен бұрын толық немесе ішінара қайтарған қарыз алушыдан микроқарызды мерзімінен бұрын өтеу үшін айыпакты (айыппұлды, өсімпұлды) және өзге де төлемдерді талап етуге;

7) микроқарыз беру туралы шарт бойынша микроқарыз сомасын ұлғайтуға;

8) негізгі қарыз немесе сыйақы төлеу күні демалыс немесе мереке күніне сәйкес келген жағдайда және төлем келесі жұмыс күні жүргізілсе, айыпакты (айыппұлды, өсімпұлды) есептеуге;

9) теңгемен берілген микроқарыз шарты бойынша міндеттемені және төлемдерді кез келген валюталық эквивалентке байлап, индекстеуге;

10) микроқарыз беру туралы шарт бойынша берешекті өндіріп алу мақсатында нотариусқа қарыз алушының шартта көрсетілген мекенжайы бойынша қызмет атқаратын аумақтан тыс орналасқан нотариусқа, сондай-ақ микроқаржы ұйымның аффилиирленген тұлғасы болып табылатын нотариусқа атқарушылық жазба жасау туралы өтініш беруге.

12.5. Қарыз алушының міндеттері:

1) алынған микроқарызды және оған есептелген сыйақыны Шартта белгіленген мерзімдер мен тәртіпте қайтару;

2) МҚҰ сұратқан құжаттар мен мәліметтерді Заңға сәйкес ұсыну;

3) Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңнамасында және МҚҰ-мен жасалған шарттарда белгіленген өзге де талаптарды орындау.

13. Микроқарыз беру құпиясы

13.1. Микроқарыз беру құпиясы қарыз алушылар, микроқарыз сомалары, қарыз алушыға қатысты Келісімшарттың басқа шарттары және МҚҰ операциялары туралы ақпаратты қамтиды (микроқарыз беру ережелері ғана құпияға жатпайды). Құпияға жатпайтын ақпаратқа ликвидация процесінде тұрған МҚҰ-ның жасалған Келісімшарттар кіреді.

13.2. МҚҰ микроқарыз беру құпиясын сақтауға кепілдік береді.

13.3. Микроқарыз беру құпиясы тек Қарыз алушыға, Қарыз алушының жазбаша келісімі негізінде кез келген үшінші тұлғаға, микроқарыздар бойынша кредиттік бюроға (Қазақстан заңдарына сәйкес) берілуі мүмкін.

13.4. Қарыз алушылар, микроқарыз сомалары, қарыз алушыға қатысты Келісімшарт шарттары және МҚҰ операциялары туралы ақпаратты мемлекеттік органдар мен Заңның 21-бабында көрсетілген тұлғаларға беруге болады.

13.5. Микроқарыз беру құпиясына рұқсатсыз қол жеткізу, ақпаратты өзгерту немесе үшінші тұлғалар тарапынан рұқсатсыз әрекеттер анықталған жағдайда МҚҰ екі жұмыс күні ішінде себептері мен салдарын жоюға шара қолданады, бір жұмыс күні ішінде қарыз алушы мен уәкілетті органды хабардар етеді.

14. Қорытынды ережелер

14.1. Ережелерге өзгерістер мен толықтырулар ТОО «Микроқаржы ұйымы «Инкар & S»» бір ғана қатысушысының шешімімен, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес енгізіледі.